

РОЛЬ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Федоров Ігор

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
асистент кафедри історії, правознавства та методики навчання

Сучасному суспільству належить нова школа, яка приносить із собою не лише нову філософію виховання, але й інновації в педагогіці, новий зміст, та стосунки. Ця школа спрямована на формування щасливої та розвиненої особистості. Головна мета цієї школи полягає не тільки у передачі учням багажу знань, умінь і навичок, але й у розвитку їх компетентності.

Проблема особистості вчителя, його світогляду, культури, духовно-морального обличчя та професіоналізму є однією з найважливіших у галузі педагогіки та філософії освіти.

Успішна реалізація навчальних планів, якість освітніх послуг та виховання учнів в значній мірі залежать від особистісних якостей вчителя. Це включає в себе якість викладання як під час уроків, так і в позаурочний час.

Узагальнюючи визначення поняття "особистість" в рамках різних психологічних теорій та шкіл, таких як теорії К.Юнга, Г.Олпорта, Е.Кречмера, К.Льовіна, Ж.Нюттек, Дж.Гилфорда, Г.Айзенка, А.Маслоу та інших, можна сказати, що особистість традиційно розглядається як унікальна структура, що об'єднує всі характеристики індивіда. Ця структура визначається і змінюється внаслідок адаптації до змінюючогося оточуючого середовища та в значній мірі формується реакціями на поведінку тих, хто оточує дану особистість.

Отже, можна сформулювати, що особистість людини, за своєю природою, є соціальним явищем, стійкою та виникаючою психологічною реальністю. Вона представляє собою систему мотиваційних відносин, що посереднічають у взаємодії між суб'єктом і об'єктом, виражаючи переважно соціальні аспекти, а не тільки психологічні характеристики індивіда. Таким чином, педагогічний погляд на вивчення поняття "особистість" є не лише доцільним, але й необхідним.

Моделювання ідеального образу вчителя ґрунтується на філософських концепціях щодо ідеалу людини, яка вважається мудрою, доброю та справедливою, здатною передати свої знання дітям і виховати у них високі духовні якості. Цей ідеал ґрунтується на різних філософських роздумах про людину, які виникали в різні епохи.

Це включає в себе думки античних мислителів, філософів середніх віків, віддзеркалені в епоху Відродження, а також ідеї нового і новітнього часу. Різні класичні та модернізаційні філософські системи поступово трансформували цей ідеал, надаючи йому нові відтінки та акценти.

Отже, ідеальний образ вчителя формується на основі розуміння та інтерпретації філософських уявлень про ідеал людини, які відобразилися у різних історичних епохах та філософських школах.

Зважаючи на те, що «для майбутнього вчителя його особиста мотивація є важливим чинником для формування позитивних мотивів в учнів під час здійснення професійної діяльності» [1, с. 8], вбачаємо необхідним при підготовці майбутніх учителів створювати умови для підвищення рівня їх внутрішньої мотивації та здійснювати відповідний цілеспрямований вплив.

А. Тітова зазначає, що «учитель – головний ресурс освітньої установи, а його ефективна робота визначає результат діяльності як окремого навчального закладу, так і системи освіти вцілому» [2, с. 919]. З цим твердженням ми погоджуємось частково, адже дійсно педагог є рушієм позитивних змін та власне їх реалізує, однак, на нашу думку, він є не ресурсом, а людським капіталом, що може збільшуватись в результаті професійного розвитку. [3, с. 397].

Отже, сучасна система освіти, зокрема в умовах воєнного стану та нестабільності, зазнає постійних змін. Існують певні ризики та проблеми у реалізації принципів Нової української школи, зокрема знецінена роль вчителя та формальне впровадження реформ. Однак рішенням є якісна підготовка майбутніх педагогів та закріплення в суспільстві ролі вчителя, як рушія позитивних змін, запорукою чого є його вмотивованість до здійснення професійної діяльності, саморозвитку та постійного вдосконалення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волянук А. С. Мотивація майбутніх учителів початкової школи в умовах дистанційного навчання. Наука та освіта в дослідженнях молодих учених : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених. Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2022. С. 8–10.

2. Тітова А. А. Вмотивований вчитель – агент змін сучасного освітнього простору. Topical issues of the development of modern science. Abstracts of the 5th International scientific and practical conference. Publishing House «ACCENT». Sofia, 2020. P. 914–920.

3. Волянук А. С. Вмотивований вчитель – рушія позитивних змін у сучасній системі освіти України Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу» (м. Запоріжжя, 13-14 квітня 2023 р.) / за заг. ред. В. В. Нечипоренко. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2023. 932 с.

РОЛЬ ФІЛОСОФСЬКОЇ КОНЦЕПЦІЇ АРІСТОТЕЛЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Бушура Владислав

Український Державний Університет імені Михайла Петровича Драгоманова
магістрант

Науковий керівник: Чернега Петро Макарович

доктор історичних наук, професор

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
Заслужений працівник освіти України

Нагальною потребою нашого часу в справі формування гармонійної особистості це – гуманізації суспільства загалом, стала необхідність зміщення акценту від власної освіти – до виховання, де освіта є хоч і фундаментальною, та все ж таки - частиною процесу. У зв'язку з цим глибоко закономірним є звернення до